

Exodus 19 : 3-6 en 8

Israël, het persoonlijk eigendom van God

Het verbond met het volk Israël

In Exodus 19 wordt in het adembenemend mooie beeld van een arend geschilderd hoe 'het huis van Jakob', de 'Israëlieten' (vs. 3), het eigen volk van God wordt. De Eeuwige noemt het volk Israël: 'Mijn persoonlijk eigendom' (vs. 5). Als het volk Israël uit Egypte wordt bevrijd brengt Hij het, zoals een arend een jong dat nog niet op eigen vleugels kan vliegen, bij de Berg Sinaï tot Zich. Daar sluit de Eeuwige (JHWH) met het volk Israël een verbond (Ex. 19/20 en 24).

Hij geeft het de Tora, de weg die het mag bewandelen. Israël mag nu de eigen vleugels uitslaan en de Eeuwige in liefdevolle gehoorzaamheid volgen, bij zijn Bevrijder blijven (vs. 5). In het beeld van de arend, zo zegt Martin Buber in zijn boek 'Mozes' treffend, 'is uitverkiezing, redding en opvoeding in één'.

De speciale plaats die Israël als volk van God gaat innemen en die tegelijk de roeping of taak van Israël aangeeft, wordt in het boek Deuteronomium nog eens op

een toegespitste manier onder woorden gebracht. Ook het beeld van de adelaar keert daar terug (Deut. 32:11).

Israël is, zo lezen we:

- *Am qadosj*, een heilig volk; een uit de volkeren afgezonderd volk dat God toegewijd mag leven (Deut. 7:6; 14:2; 26:19; 28:9; vgl. Ex. 19:6; Lev. 19).
- *Am Bachar*, Een uitverkoren volk; uit-gekozen uit alle andere volken. (Deut. 7:6; 10:14,15; 14:2; vgl. Ps. 105:6; Jes. 41:9; 43:10)
- Een *Am segoelah*, een volk dat het persoonlijk eigendom van God is (Deut. 7:6; 14:2; 26:18).

Het is een bevestiging van de aanduiding in Exodus 19:5. In Psalm 135:4 wordt het met 'kostbaar bezit' weergegeven. Bij de profeet Maleachi wordt deze benaming zelfs in verband gebracht met de oordeelsdag: 'En zij zullen voor Mij, zegt de HEERE van de legermachten, op de dag die Ik maken zal, een persoonlijk eigendom zijn.' (Mal. 3:17).

- Een *Am nachala*, een erfdeel van de Eeuwige (Deut. 4:20; 9:26,29; vgl. Micha 7:14).
- Gods oogappel; een heel kostbaar bezit (Deut. 32:10; vgl. Zach. 2:8,9),

De Eeuwige heeft zijn hart verpand aan

God Zelf. Dat roept de vraag op met welk doel Israël uitverkoren is.

Een koninkrijk van priesters

Op de vraag waartoe Israël uitverkoren is, moet een tweevoudig antwoord gegeven worden.

In de eerste plaats tot heil van Israël zelf. Het wordt bevrijd, uitgeleid uit Egypte, en gebracht naar de berg tot God. Israël wordt daar onder de koningsheerschappij van de Eeuwige geplaatst. Het mag een 'heilig, aan God toegewijd volk, zijn. We lezen dat in Exodus 19:6. Het is goed er op te letten dat God Israël onvoorwaardelijk als eigen volk aangenomen heeft. Als we vers 5 lezen zouden we een verkeerde conclusie kunnen trekken. Het 'Nu dan, als u nauwgezet....dan zult u uit alle volken mijn persoonlijk eigendom zijn' lijkt te zeggen dat Israël pas Gods volk zal zijn als het bewezen heeft volmaakt naar de verbondsregels te hebben geleefd. Integendeel, het heeft de priesterfunctie ontvangen om als 'zoon van God' in liefde tot Hem te leven. Het is heilig om heilig te zijn (vgl. Lev. 19:2).

Dat is het tweede waartoe Israël uitverkoren is. De priester is 'de eerste dienaar van de koning'. Israël is door God als zijn eigen volk uitgekozen om zijn meest persoonlijk dienaar te zijn. Deze persoonlijke dienaar heeft de roeping om aan 'de gehele aarde die Gods eigendom is' (vers 5) Gods wil over te brengen. Israël is heilig om de volken tot jaloersheid en tot dienst aan Hem te brengen.

8 Toen antwoordde heel het volk gezamenlijk en zei: Alles wat de HEERE gesproken heeft, zullen wij doen!

3 Toen klom Mozes omhoog, naar God. De HEERE riep tot hem vanaf de berg: Zo moet u tegen het huis van Jakob zeggen en de Israëlieten verkondigen: 4 U hebt zelf gezien wat Ik met de Egyptenaren gedaan heb en hoe Ik u op arendsvleugels gedragen en u bij Mij gebracht heb. 5 Nu dan, als u nauwgezet mijn stem gehoorzaamt en Mijn verbond in acht neemt, dan zult u uit alle volken Mijn persoonlijk eigendom zijn, want heel de aarde is van Mij. 6 U dan, u zult voor Mij een koninkrijk van priesters en een heilig volk zijn. Dit zijn de woorden die u tot de Israëlieten moet spreken.

8 Toen antwoordde heel het volk gezamenlijk en zei: Alles wat de HEERE gesproken heeft, zullen wij doen!

'Toen antwoordde heel het volk gezamenlijk en zei: Alles wat de HEERE gesproken heeft, zullen wij doen!' (vs. 8; vgl 24:7). In dit antwoord klinkt niets hoogmoedigs. Het is een antwoord waarin de HEERE als koning erkend wordt. Een twijfelend antwoord zou afwijzing van God als koning betekend hebben. Tegelijk heeft Israël ook altijd beseft dat volk van God zijn een roeping is: Het moet steeds weer worden wat het is. Rabbi Tarfon zegt het in de Spreuken van de vaderen als volgt: 'Het is u niet gegeven het werk te voltooien, maar u kunt er zich niet aan onttrekken er een begin mee te maken. De voltooiing is aan God. <

De verbonden van het Oude Testament

Bij de berg Sinaï sluit de Eeuwige zijn verbond met Israël als volk. Dáár wordt het tot volk van de Eeuwige (JHWH) uitverkoren (Exodus 19, 20 en 24). Aan dit verbond gaat een tweetal verbonden vooraf, het verbond met Noach (Gen. 9), dat de hele schepping omvat, en het verbond met Abraham (Gen. 12, 17) dat ook, hoewel er een versmalling optreedt, weer een universele strekking heeft. Israël mag er zijn tot heil van de volkeren. Bij de vernieuwing van het verbond met Israël, waarvan de profeet Jeremia spreekt (Jer. 31:31), treedt het universele aspect weer op de voorgrond. Het is een verbond met de hele mensheid. Zoals geschreven staat: 'Jubelt, gij natiën, met zijn volk' (Deut. 32:34; Rom. 15:10).

De joodse schrijver Schalom Ben-Chorin geeft dit weer in een dubbel trapezium.

Het Catharinaklooster bij de Sinaï